

Raport BIG

WSKAŹNIK BEZPIECZEŃSTWA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Styczeń 2011
13 EDYCJA

www.RaportBIG.pl

Spis treści

Badanie	3
Najważniejsze liczby	4
Wskaźnik Bezpieczeństwa Działalności Gospodarczej (BIG)	5
Wskaźnik BIG w poszczególnych sektorach	6
Nieterminowe płatności a prowadzenie firm w Polsce	7
Nieterminowe płatności częstym problemem?	8
Terminy płatności	9
Oceny i prognozy	10
Strategie firm na 2011 rok	11
Przewidywania firm na 2011 rok	12
Szczegółowe wyniki badania	13

Badanie

Zatory płatnicze oraz zaległe i stracone zobowiązania stanowią ważne zagadnienie w życiu gospodarczym. Biorąc pod uwagę ich konsekwencje Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. (BIG InfoMonitor), Biuro Informacji Kredytowej S.A. (BIK), Związek Banków Polskich (ZBP) monitorują rozmiary tego zjawiska w obrocie gospodarczym i jego zmiany w czasie. W listopadzie 2007 r. zapoczątkowano regularnie przeprowadzane badanie wśród przedsiębiorców. Powstający w ten sposób Raport BIG mierzy poziom bezpieczeństwa działalności gospodarczej i pozwala określić odczucia przedsiębiorców oraz kierunek ich zmian. Obecny raport BIG jest już 13 edycją cyklicznych badań.

Podstawowym wskaźnikiem prezentującym poziom oraz zmiany badanego zjawiska jest BIG¹ – wskaźnik bezpieczeństwa działalności gospodarczej.

Badanie przeprowadzane jest wśród pracowników firm trzech segmentów rynku. Zrealizowano 200 efektywnych wywiadów w grupach: **dostawców usług finansowych, którzy stanowili 35% próby** (banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, ubezpieczyciele, firmy wydające karty kredytowe, firmy leasingowe, firmy zajmujące się wykupywaniem długów i faktoringiem, spółki udzielające pożyczek), **dostawców usług masowych – 35% próby** (spółdzielnie lub wspólnoty mieszkaniowe, dostawcy energii elektrycznej, wodociągi, dostawcy innych usług komunalnych, dostawcy gazu, dostawcy telewizji satelitarnej lub kablowej, przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej, operatorzy telekomunikacyjni) oraz w grupie **przedsiębiorców – 30% próby**. Badanie przeprowadzono w dniach od 16 grudnia 2010 do 3 stycznia 2011. Posłużono się metodą wywiadów telefonicznych wspomaganą komputerowo CATI. Respondentami są osoby odpowiedzialne za finanse firm.

¹ Do sierpnia 2009 r. nazwę wskaźnika określano jako BOG. We wrześniu 2009 zmieniono nazwę na wskaźnik BIG.

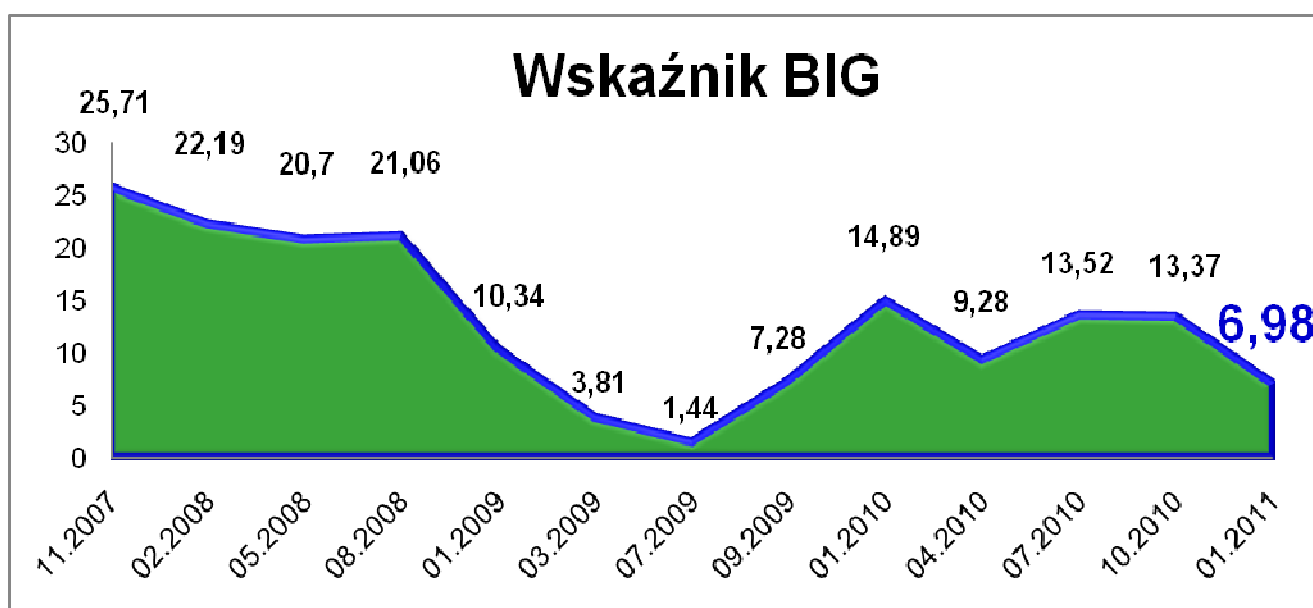
Najważniejsze liczby

- 6,98 pkt.** wyniósł BIG - wskaźnik bezpieczeństwa działalności gospodarczej w styczniu 2011 roku
- 11,61 pkt.** wyniósł wskaźnik BIG w sektorze usług finansowych
- 4,64 pkt.** wyniósł wskaźnik BIG wśród przedsiębiorców indywidualnych
- 78%** polskich przedsiębiorców uważa, że nieterminowe regulowanie płatności stanowi poważną przeszkodę w prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce
- 65%** polskich przedsiębiorców uważa, że zjawisko nieterminowego regulowania należności występuje często
- 59%** polskich przedsiębiorców uważa, że sprzedaż ich produktów bądź usług poprawi się w 2011 roku
- 43%** polskich przedsiębiorców uważa, że sytuacja ich firmy poprawi się w 2011 roku.
- 37%** polskich przedsiębiorców zakłada, że poziom wynagrodzeń w ich firmie w 2011 roku podniesie się
- 28%** polskich przedsiębiorców uważa, że sytuacja ich firmy poprawiła się w 2010 roku
- 2%** polskich przedsiębiorców przewiduje zawieszenie obecnie prowadzonej działalności

Wskaźnik Bezpieczeństwa Działalności Gospodarczej (BIG)

W ocenie przedsiębiorców, w ciągu ostatnich 3 miesięcy znacznie zmniejszyło się bezpieczeństwo gospodarcze. Wskaźnik BIG spadł do poziomu 6,98 pkt. i jest o 6,39 pkt. niższy niż podczas pomiaru z października 2010 roku. W opinii przedsiębiorców na przestrzeni ostatnich trzech miesięcy w istotny sposób wzrosła częstotliwość występowania problemu nieterminowego regulowania płatności wśród firm, co w największym stopniu przyczyniło się do tak znaczącej negatywnej zmiany wskaźnika BIG.

Należy zauważyć, że obecny poziom wskaźnika BIG jest ponad dwukrotnie niższy niż podczas pomiaru z początku roku 2010. Wskazuje to na znacznie niższy poziom bezpieczeństwa gospodarczego na początku obecnego roku, co jest wynikiem kontynuacji trendu spadkowego z końca 2010 roku. Obecny poziom wskaźnika BIG jest najniższy od lipca 2009 roku.

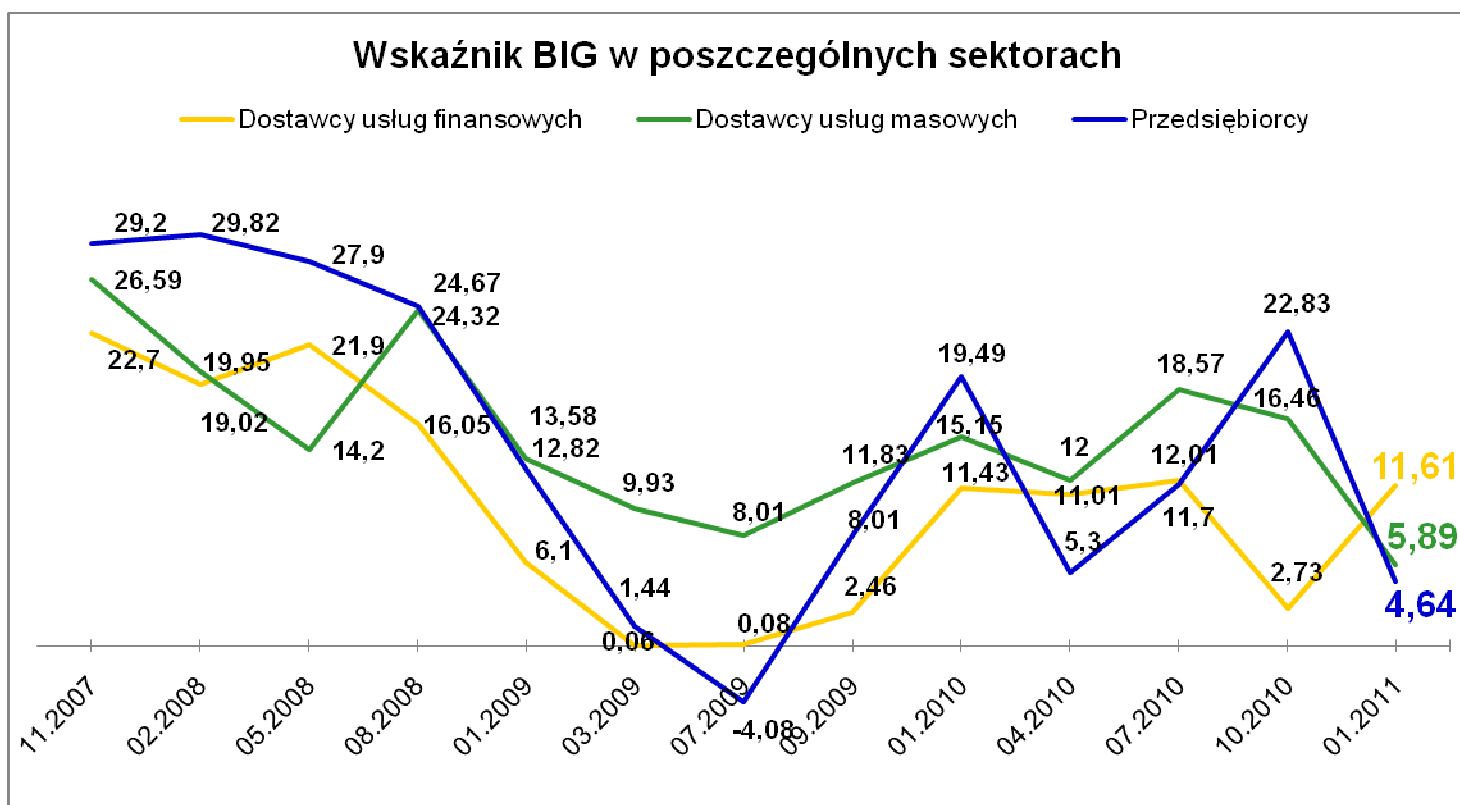

Wskaźnik BIG może przyjmować wartości z zakresu od -100 do 100. Wzrost jego wartości oznacza poprawę oceny bezpieczeństwa działalności gospodarczej, natomiast spadek – pogorszenie sytuacji.

Wskaźnik BIG w poszczególnych sektorach

W obecnej 13 edycji Raportu BIG, doszło do znaczących zmian wartości wskaźnika Bezpieczeństwa Działalności Gospodarczej w niemal wszystkich ankietowanych grupach firm. Spadek wartości wskaźnika w największej mierze wynika z ocen **przedsiębiorców indywidualnych, wśród których spadł on o 18,19 punktu**. Na przeciwnym biegunie znalazła się **branża dostawców usług finansowych, w wypadku której odnotowano wzrost wartości wskaźnika BIG o 8,88 punktu, do poziomu 11,61 punktu**. O tak znaczącym spadku całego wskaźnika BIG zadecydowała również grupa dostawców **usług masowych**. W tej grupie odnotowano **spadek bezpieczeństwa prowadzenia działalności gospodarczej z poziomu 16,46 punktów do poziomu 5,89 punktu**.

W każdej z poszczególnych grup przedsiębiorców o zmianie poziomu wskaźnika BIG decydowała inna przyczyna. **Wśród przedsiębiorców indywidualnych**, których oceny w największym stopniu wpłynęły na spadek głównego indeksu, **kluczowa była opinia wskazująca na znaczący wzrost częstotliwości występowania problemu nieterminowego regulowania płatności**. W drugiej grupie, w której odnotowano znaczącą negatywną zmianę wskaźnika BIG, wśród dostawców usług masowych, główną przyczyną zmniejszenia się wartości indeksu była opinia o wzroście poziomu przeterminowanych wierzytelności od klientów.

Nieterminowe płatności a prowadzenie firm w Polsce

Niemal ośmiu na dziesięciu przedstawicieli firm (78%) uważa, że nieterminowe regulowanie płatności stanowi poważną przeszkodę w prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce. Problem ten w ciągu ostatniego kwartału zyskał na znaczeniu (o 4 pp. więcej wskazań nieterminowych płatności jako poważnej przeszkody). Przeciwnego zdania jest 20% przedsiębiorców, co oznacza, że w ciągu ostatnich trzech miesięcy o 6pp. zmniejszyła się ta grupa.

W największym stopniu nieterminowe płatności stanowią przeszkodę dla przedsiębiorców indywidualnych – 84% przedstawicieli tego sektora podziela to zdanie. Na przeciwnym biegunie znaleźli się przedstawiciele sektora usług finansowych, wśród których zanotowano najmniej osób (74%) przekonanych o poważnych konsekwencjach nieterminowych płatności.

Wśród przedstawicieli usług masowych znacząca większość - trzy czwarte badanych - uważa zaległości płatnicze za poważną przeszkodę w prowadzeniu działalności gospodarczej. Jedna piąta badanych uważa, że jest to niewielka przeszkoda, a 5% nie ma zdania na ten temat.

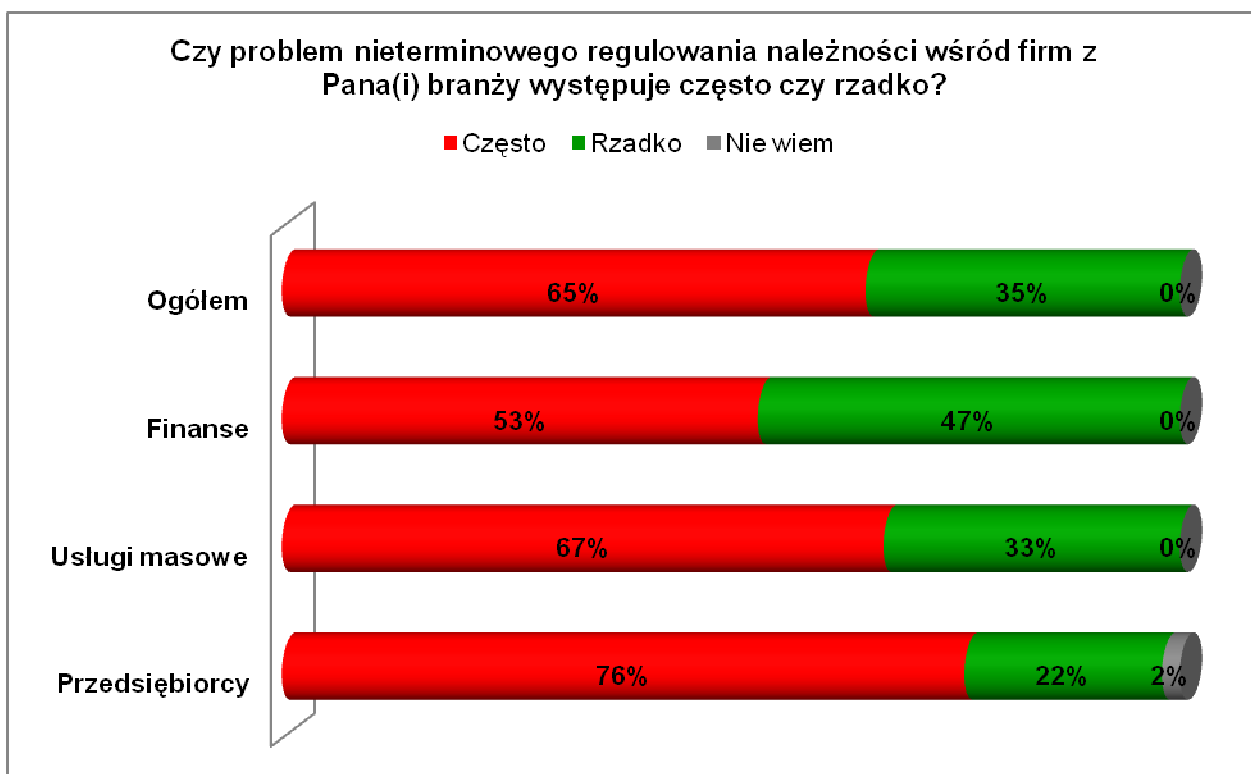

Nieterminowe płatności częstym problemem?

W opinii niemal dwóch trzecich firm (65%) w Polsce często występuje zjawisko nieterminowego regulowania należności – jest to o 12 pp. wyższy wynik niż trzy miesiące temu. Jedynie 35% przedstawicieli polskich przedsiębiorców wskazuje, że rzadko mają do czynienia z zaleganiem z terminowymi opłatami. Tak duże zmiany wyników na przestrzeni kwartału wskazują na znaczący wzrost powszechności problemu nieterminowych płatności.

Przedstawiciele przedsiębiorców indywidualnych najczęściej (76%) wskazywali problemy z występowaniem nieterminowych płatności. Tylko na przestrzeni ostatnich trzech miesięcy przybyło 31 pp. więcej podobnych opinii.

Wśród dostawców usług finansowych odnotowano najmniejszy odsetek (53%) wskazań, mówiących o częstym występowaniu problemu nieterminowych płatności. Jest to o 3 pp. niższy wynik niż w październiku ubiegłego roku.

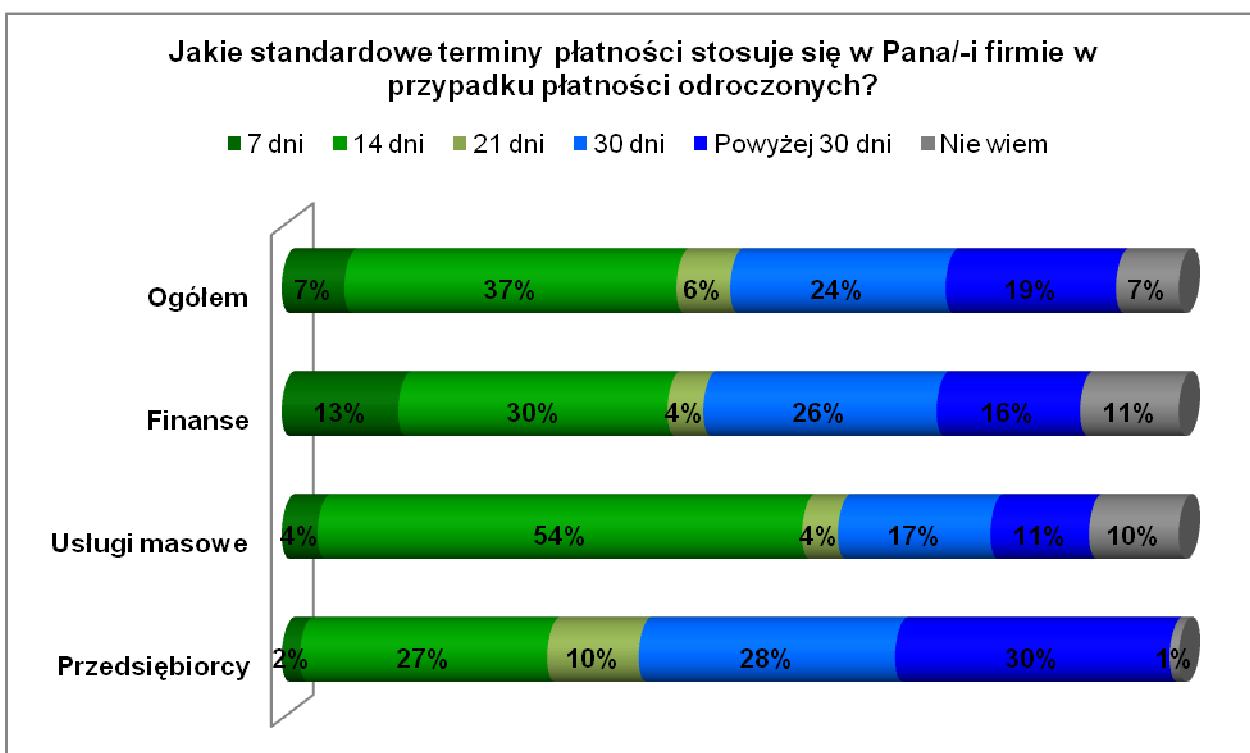
Terminy płatności

Najpowszechniejszym sposobem ustalania terminów płatności jest wskazywanie okresu dwóch tygodni.

14 dni jako termin płatności wskazało 37% przedstawicieli polskich firm. Drugi co do popularności jest 30 dniowy przedział czasowy, który uzyskał 24% wszystkich wskazań.

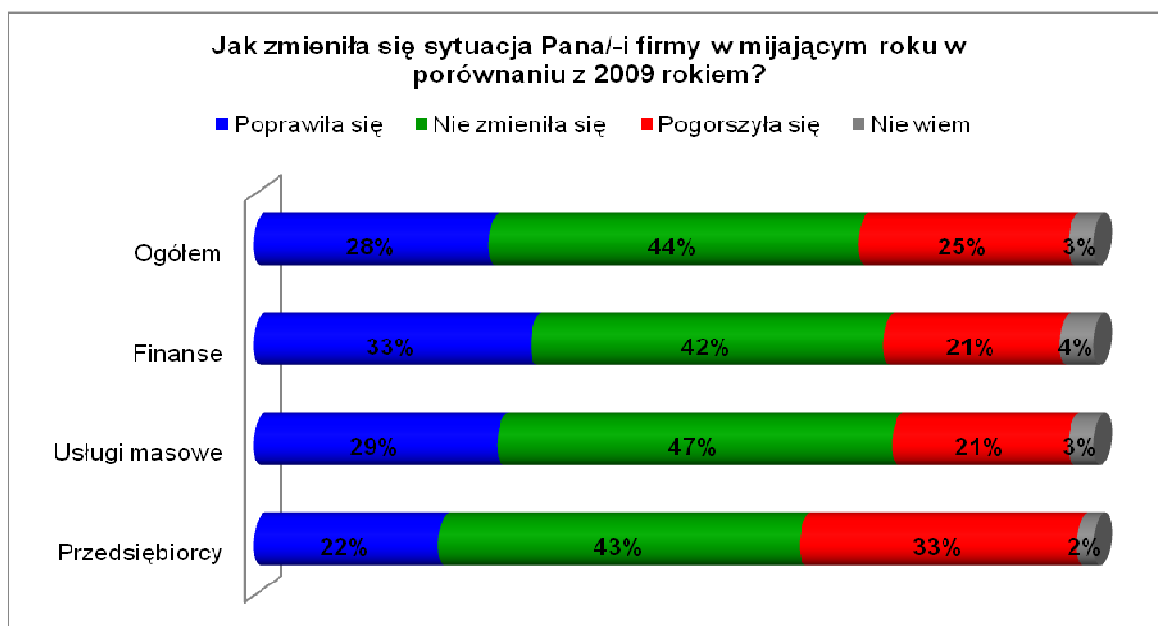
Przedsiębiorcy indywidualni są grupą wskazującą najdłuższe terminy płatności. W tym sektorze przeważają terminy 30-dniowe - 28 % i dłuższe – 30%. Jest to sektor przedsiębiorców, w którym najrzadziej też występują najkrótsze terminy 7-dniowe (2%).

Na przeciwnym biegunie znajdują się **przedstawiciele dostawców usług masowych, wśród których znalazło się najwięcej wskazań krótkich terminów płatności (7 i 14 dniowych) – 58%**, Należy podkreślić, że jest to jedyna grupa deklarująca tak krótkie terminy płatności, co stawia ją w całkowitej opozycji wobec przedsiębiorców indywidualnych, wśród których również 58% badanych deklaruje ustanawianie 30-dniowych lub dłuższych terminów płatności.

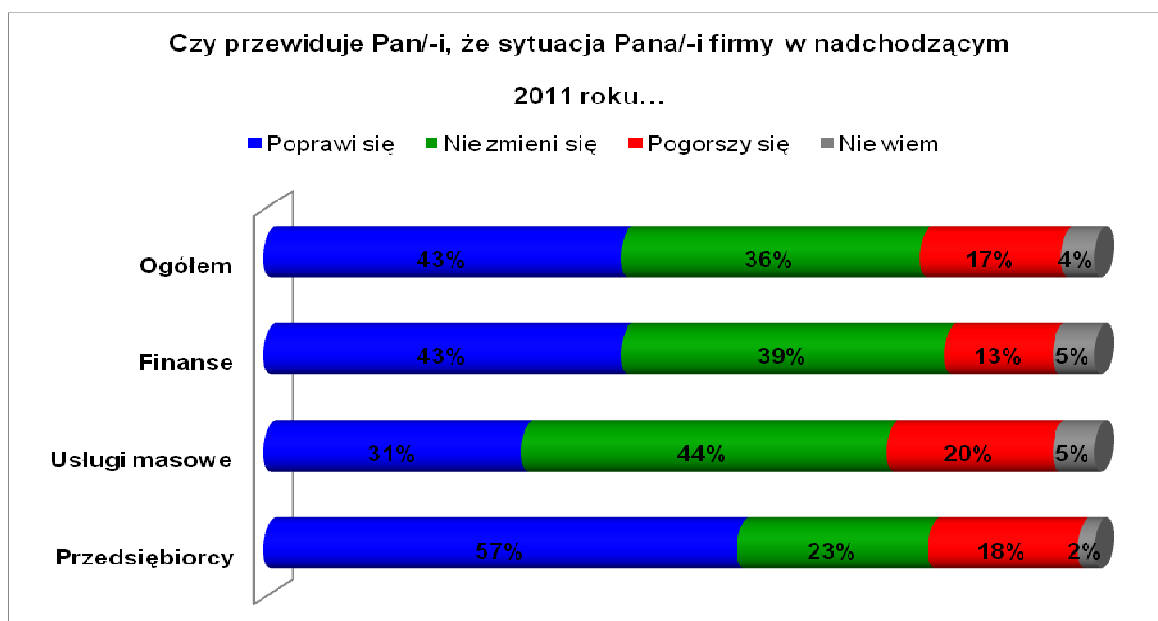

Oceny i prognozy

Niemal połowa polskich przedsiębiorców (44%) jest zdania, że w 2010 roku sytuacja ich firmy nie uległa znaczącej zmianie w porównaniu z rokiem wcześniejszym. **Pozytywnym sygnałem jest przewaga przedsiębiorców wskazujących poprawę sytuacji w 2010 roku (28%) w stosunku do przedstawicieli firm deklarujących, pogorszenie się sytuacji na przestrzeni ostatniego roku (25%).** Najlepiej sytuację w 2010 ocenili przedstawiciele sektora finansowego (33%) a najgorzej przedsiębiorcy indywidualni.

Nadzieję na poprawę sytuacji firmy w 2011 roku przejawia 43% przedstawicieli przedsiębiorców, a jedynie 17% jest przeciwnego zdania. Wskazuje to na znacznie bardziej optymistyczne przewidywania przedsiębiorców na nowy rok, w stosunku do ocen roku ubiegłego. Największe oczekiwania poprawy sytuacji można zaobserwować wśród przedsiębiorców indywidualnych (57%), a najmniejsze u dostawców usług masowych (31%).

Strategie firm na 2011 rok

Najpowszechniejszą strategią (74%) przyjmowaną przez polskich przedsiębiorców na 2011 roku jest zrównoważony rozwój, nie przewidujący żadnych znaczących zmian w sposobie prowadzenia firmy. 13% firm planuje wprowadzanie znaczących zmian, które mają przekładać się na szybki rozwój, a jedynie 2% przewiduje wycofywanie się z rynku.

Żadna z firm z sektora finansowego nie planuje wycofywania się z rynku, a co jeszcze bardziej optymistyczne przedsiębiorcy z tego sektora najczęściej deklarowali, że ich firmy w 2011 roku przyjmą strategię znaczących zmian, mających prowadzić do szybkiego rozwoju przedsiębiorstw.

W innej sytuacji znajdują się przedstawiciele usług masowych, wśród których pojawiło się najmniej wskazań (6%) świadczących o planowanych wyraźnych zmianach w prowadzeniu firmy. W tym sektorze aż 83% firm planuje kontynuację obecnie wypracowanych sposobów i strategii rozwoju przedsiębiorstw.

W grupie przedsiębiorców indywidualnych znalazł się największy odsetek firm przewidujących wycofanie się z rynku – 3% wskazań.

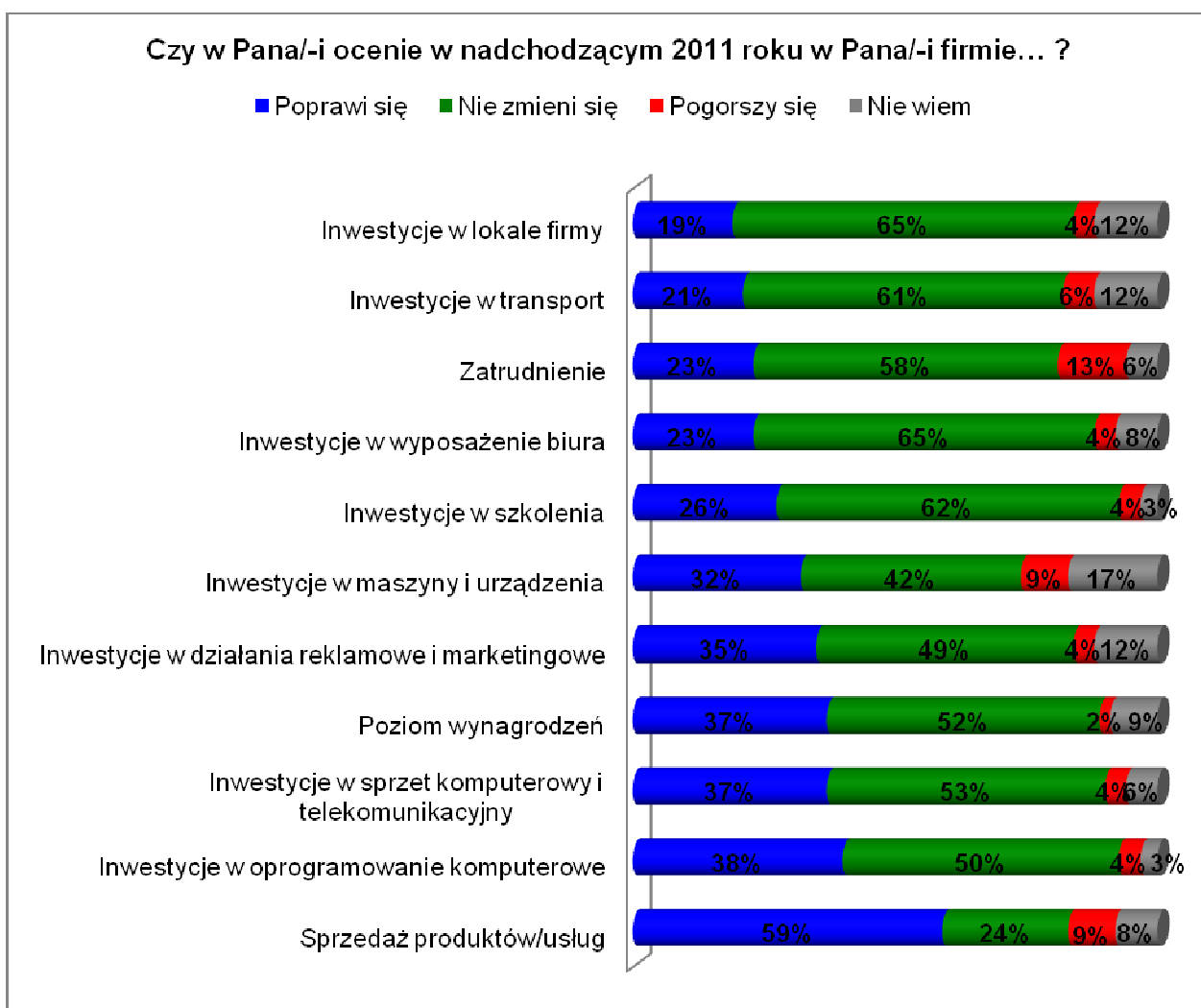

Przewidywania firm na 2011 rok

Większość przedsiębiorców (59%) uważa, że w 2011 roku sprzedaż ich produktów bądź usług zwiększy się. Przeciwnego zdania jest jedynie 9% badanych, a niemal jedna czwarta (24%) jest przekonana o pozostaniu na podobnym poziomie jak w roku 2010.

Ponad jedna trzecia firm (37%) przewiduje wzrost poziomu wynagrodzeń w firmie w 2011 roku. Przeciwnego zdania jest jedynie 2% badanych a ponad połowa (52%) planuje pozostawienie wynagrodzeń na obecnym poziomie. Jednocześnie należy podkreślić, że **niemal co czwarta firma (23%) planuje w nadchodzącym roku zwiększyć poziom obecnego zatrudniania**, a jedynie 13% ma w planach zmniejszenie obecnego składu osobowego przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorcy jako najczęstsze inwestycje, których poziom zwiększy się w przeciągu 2011 roku, wskazywali zakup oprogramowania komputerowego (38%) oraz sprzętu telekomunikacyjnego i komputerowego (37%). Najrzadziej przedsiębiorcy wskazywali zwiększanie poziomu inwestycji w transport (21%) oraz lokale firmowe (19%). **Należy podkreślić, że przedsiębiorcy we wszystkich kategoriach inwestycji, w znaczącej większości opowiadali się za utrzymaniem obecnego poziomu tego typu wydatków.**

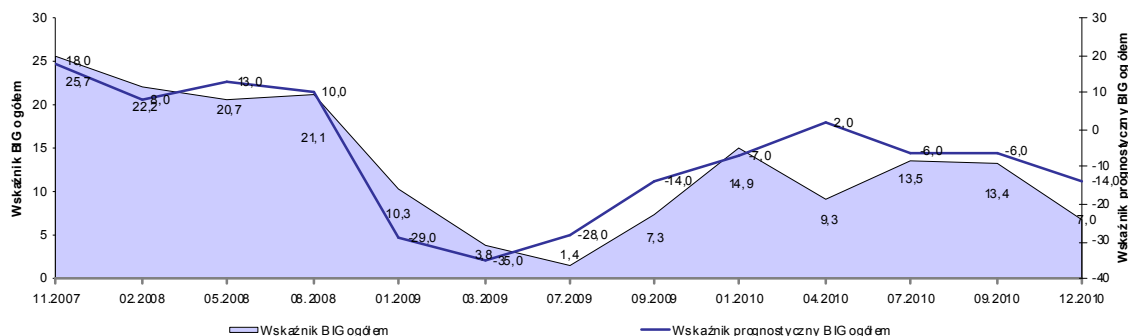

Szczegółowe wyniki badania

Wskaźnik Bezpieczeństwa Działalności Gospodarczej , grudzień 2010

Poziom odczuwanego bezpieczeństwa obrotu gospodarczego uległ obniżeniu w stosunku do minionego kwartału. Istnieją duże różnice w ocenie sytuacji w obrębie dostawców usług masowych, dostawców usługi finansowych oraz przedsiębiorców. W wyrażnie niekorzystne zmiany przeważają w segmencie przedsiębiorców oraz dostawców usług masowych.

Poziom subiektywnego bezpieczeństwa obrotu gospodarczego wyrażony wartościami wskaźnika BIG spadł (o 6,41 pkt.) w porównaniu z wynikiem z września br. wynosząc obecnie 6,98 pkt. Nastąpiło gwałtowne pogorszenie ocen w segmencie przedsiębiorców (spadek z 22,8 pkt. do 4,64 pkt. obecnie) oraz dostawców usług masowych (spadek z 16,46 pkt. do 5,89 pkt. obecnie). Odmiennie sytuacja kształtowała się wśród dostawców usług finansowych: wartość wskaźnika BIG wzrosła w tej grupie blisko dwukrotnie osiągając wartość 11,61 pkt., zbliżając się do poziomu sprzed półrocz.

Wyraźne niekorzystne zmiany przeważają w segmencie przedsiębiorców. W ośmiu z dziesięciu ocenianych obszarów nastąpiło pogorszenie, w żadnym nie nastąpiła poprawa. W ocenie przedsiębiorców nasileniu uległo zjawisko nieterminowego regulowania zobowiązań, stanowiąc jednocześnie coraz większą przeszkodę w prowadzeniu działalności gospodarczej. W opiniach przedsiębiorców ocena zdolności kontrahentów do regulowania bieżących zobowiązań powróciła do poziomu sprzed 6 miesięcy, wzrost również poziom przeterminowanych należności wśród klientów korporacyjnych. Wśród dostawców usług masowych podobnie jak wśród przedsiębiorców w ośmiu badanych obszarach odnotowano spadek, w dwóch poprawę. Korzystne zmiany odnotowano w segmencie dostawców usług finansowych w szczególności w obszarze oceny zdolności kontrahentów do regulowania bieżących zobowiązań oraz oceny poziomu przeterminowanych wierzytelności wśród klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych.

Struktura regulowania należności była w 2010 roku, korzystniejsza niż jeszcze rok wcześniej, jednak sytuacja nie powróciła do stanu z 2008 roku. Udział przeterminowanych należności wyraźnie maleje w odczuciu sektora finansowego, sytuacja pogarsza się natomiast zdaniem przedstawicieli sektora usług masowych i przedsiębiorców – zwłaszcza w segmencie klientów korporacyjnych. Zmiany struktury wartościowej należności sugerują, że część – nierzetelnych do tej pory – kontrahentów zaczęła wywiązywać się ze zobowiązań, ale jednocześnie – w niektórych firmach przeterminowane należności kumulują się.

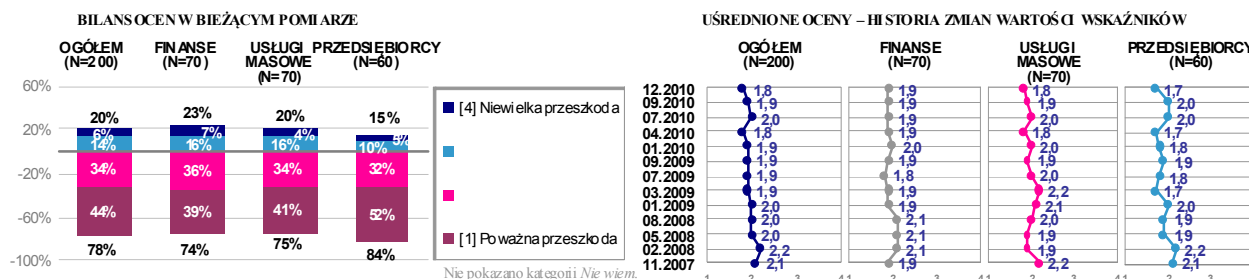
Na przestrzeni roku wyraźnie rosło zainteresowanie przedsiębiorców korzystaniem z usług komorników w celu odzyskania wierzytelności.

Wprawdzie co czwarta firma odczuła pogorszenie sytuacji w porównaniu z 2009 rokiem, jednak w większości wypadków sytuacja firm respondentów nie zmieniła się lub wręcz poprawiała. Zakres poprawy zdaje się najmniejszy w odczuciu przedsiębiorców, ale to także oni liczą na największe odbicie w nadchodzącym roku.

Większość firm (59%) spodziewa się zwiększenia poziomu sprzedaży w nadchodzącym roku, jednak relatywnie rzadko planują znaczące zwiększenie inwestycji w porównaniu z obecnym rokiem. Najczęściej chęć podniesienia wydatków inwestycyjnych zgłaszają przedstawiciele sektora finansów, najrzadziej – dostawcy usług masowych. Firmy najchętniej inwestują w sprzęt i oprogramowanie komputerowe. Co czwarta firma planuje zwiększyć zatrudnienie, przeszło co trzecia – poziom wynagrodzeń pracowników.

Ocena zmian kierunku podstawowych składowych indeksu BIG w porównaniu z wynikami z września 2010 roku	Ogółem	Dostawcy usług		Firmy
		finansowych	masowych	
nieterminowe regulowanie płatności jako przeszkoda w prowadzeniu działalności gospodarczej	•	•	•	•
nieterminowe regulowanie należności wśród firm z branży: często/rzadko	• N	•	•	• N
zdolność kontrahentów firm do regulowania bieżących zobowiązań: wysoka/niska	•	•	•	•
procent należności płatnych zgodnie z terminem	•	•	•	•
poziom wierzytelności przeterminowanych od klientów indywidualnych: wysoki/niski	•	•	•	•
poziom wierzytelności przeterminowanych od klientów instytucjonalnych: wysoki/niski	•	•	•	•
zmiana poziomu przeterminowanych wierzytelności od klientów indywidualnych: wzrost/spadek	•	•	•	•
zmiana poziomu przeterminowanych wierzytelności od klientów instytucjonalnych: wzrost/spadek	•	•	• N	•
przewiduje się wierzytelności przeterminowane klientów indywidualnych, w ciągu 3 miesięcy: wzrosną/spadną	•	• N	•	•
przewiduje się wierzytelności przeterminowane klientów instytucjonalnych, w ciągu 3 miesięcy: wzrosną/spadną	•	•	•	•
Liczba obszarów, w których wystąpił/-o:				
• zmiana niekorzystna	5	1	8	8
• utrzymanie dotychczasowego poziomu	3	3	0	2
• zmiana korzystna	2	6	2	0

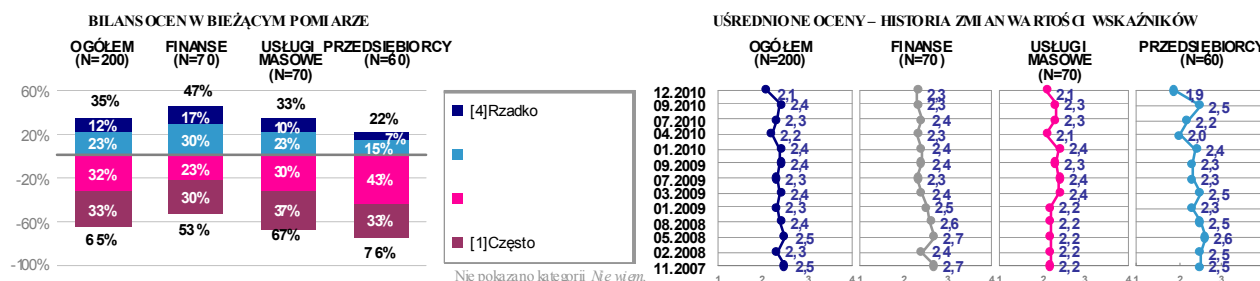
W jakim stopniu, w Pana/i opinii, nieterminowe regulowanie płatności stanowi przeszkodę w prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce?

Neterminowe regulowanie płatności jest obecnie oceniane jako **nieznacznie większa przeszkoda w prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce niż jeszcze trzy miesiące temu** – szczególnie niezadowolony z obrotu spraw zdają się przedsiębiorcy (spadek średniej oceny o 0,3 punktu). Zróżnicowanie pomiędzy branżami pozostaje relatywnie niewielkie, tzn. odsetek niezadowolonych z natężenia zjawiska wynosi trzy czwarte wśród przedstawicieli branży finansowej oraz wśród dostawców usług masowych, o 10 punktów wyższy jest natomiast w grupie przedsiębiorców (przy czym warto zaznaczyć, że w dużej części są to skrajnie negatywne oceny). Przeciętnie, odsetek osób, które uważają nieterminowe regulowanie płatności za relatywnie małą przeszkodę, wynosi 20%.

Biorąc pod uwagę średni poziom wskaźnika w kolejnych falach badania, **notowany obecnie poziom jest najniższy od trzech lat** (podobnie sytuacja kształtowała się tylko w kwietniu 2010 roku). Przedstawiciele branży finansowej oceniają sytuację dość stabilnie, z najbardziej najbardziej dynamiczną sytuacją zdają się natomiast stykać przedsiębiorcy.

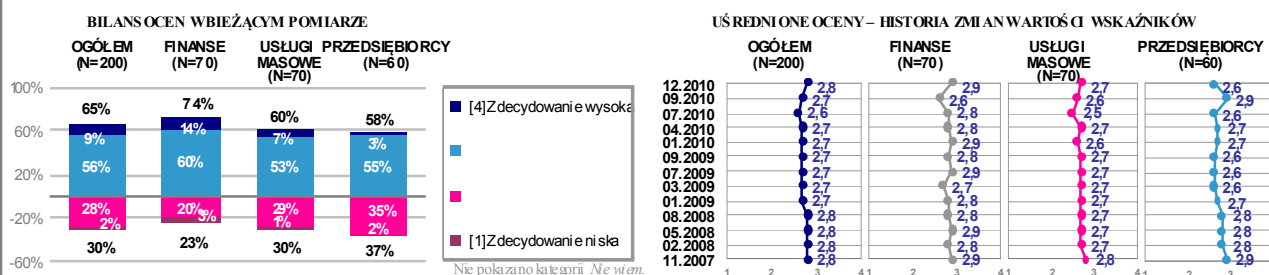
Czy problem nieterminowego regulowania należności wśród firm z Pana/i branży występuje często czy rzadko?

Wzrosła także odczuwana dotkliwość zjawiska nieterminowego regulowania płatności dla działania branży respondentów – przede wszystkim za sprawą ocen przedsiębiorców i – w nieco mniejszym stopniu – dostawców usług masowych. Notowany obecnie poziom jest nie tylko korektą wyniku sprzed kwartału: pogorszenie jest na tyle znaczne, że **wskaźnik osiągnął najniższy poziom od listopada 2007 roku**, tzn. 2,1 punktu. Aż trzy czwarte przedsiębiorców ocenia obecnie, że w ich branży odsetek nieterminowo regulowanych płatności jest znaczny, podobnie swój sektor ocenia dwie trzecie dostawców usług masowych i niewiele ponad połowa finansistów. Podobnie jak w wypadku ogólnych ocen zjawiska, tak i w postrzeganiu branż znaczący jest odsetek ocen skrajnie negatywnych.

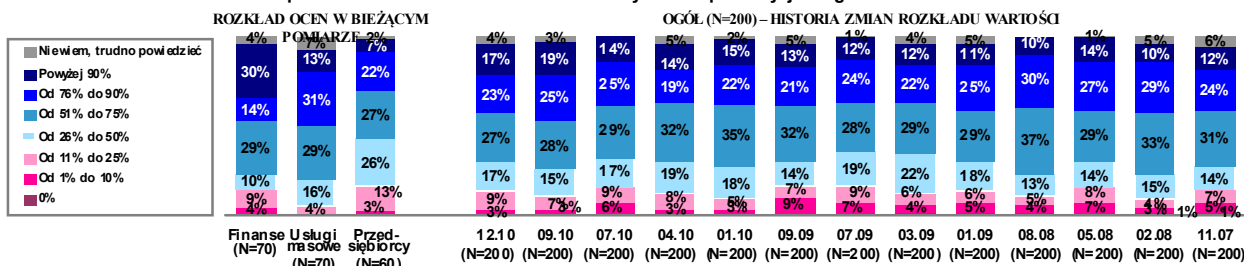
Istotne załamanie średniej wartości wskaźnika odnotowano ostatnio po 1. kwartale 2010 roku, jednak nawet wówczas jego skala nie była tak duża. W grupie przedsiębiorców spadek wynosi aż 0,6 punktu – wskaźnik ma obecnie wartość 1,9 (czyli najniższą od początku badania). Wśród dostawców usług masowych średnia ocena wynosi 2,1 i jest niższa od noty z września o 0,2 punktu. Średnia wartość wskaźnika nie zmienia się w branży finansowej (2,3).

Jak ogólnie ocenia Pan/i zdolność kontrahentów Pana(i) firmy/banku do regulowania bieżących zobowiązań?

W świetle przedstawionych powyżej wyników zaskakująco rysuje się zmiana *in plus* w odniesieniu do kontrahentów firm respondentów: **przepaść pomiędzy oceną najbliższego otoczenia a postrzeganiem branży czy gospodarki w ogóle w kontekście natężenia omawianego zjawiska pogłębiła się**. Badani lepiej niż w poprzednim kwartale oceniają zdolność współpracujących z nimi firm do regulowania bieżących zobowiązań, przy czym należy zaznaczyć, że **poprawę odnotowali przedstawiciele branży finansowej (+0,3 pkt.) i dostawcy usług masowych (+0,1 pkt.)**, pogorszenie natomiast – przedsiębiorcy (-0,3 pkt.). Biorąc pod uwagę zmianę poziomu wskaźników od początku badania, relatywnie stabilny poziom odnotowywano w grupie dostawców usług masowych (2,5-2,8 pkt.) i w sektorze finansów (2,6-2,9 pkt.), warto odnotować, że w tym drugim przypadku bieżący wynik jest jednym z najwyższych. Jeszcze do kwietnia 2010 roku podobnie można było ocenić grupę przedsiębiorców, jednak od tego momentu w sektorze nastąpiło wyraźne rozchwianie: najpierw gwałtowna poprawa oceny zdolności kontrahentów do regulowania zobowiązań, zaś obecnie – również duży spadek not.

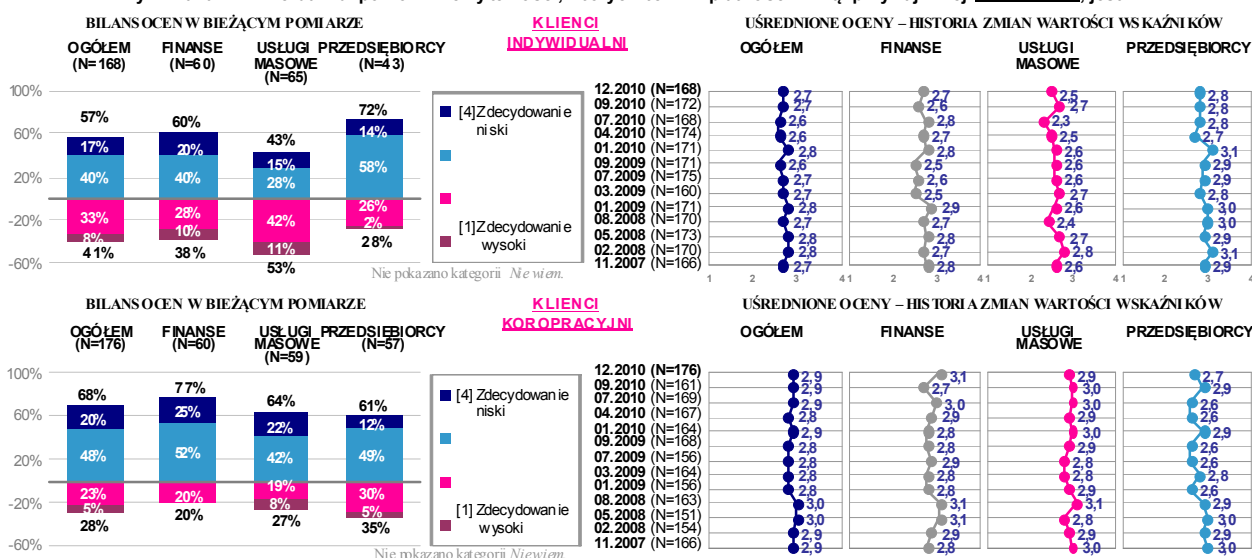
Jaki procent należności wobec Pana/i firmy/banku płacony jest zgodnie z terminem?

Struktura należności wydaje się obecnie nie co mniej korzystna niż we wrześniu 2010 roku: wówczas przynajmniej połowa należności była regulowana w terminie wobec 72% firm, obecnie ten wskaźnik wynosi 67%. Generalnie, struktura spłacania należności w 2010 roku poprawiła się w porównaniu ze stanem z 2009 roku (nie zmienił się średni odsetek firm, wobec których terminowo regulowano w 11-90% płatności, natomiast wyraźną zmianą jest spadek przeciętnego odsetka firm, wobec których spłacano nie więcej niż 10% należności, i jednocześnie powiększenie się grupy, wobec której w terminie płacono nie mniej niż 90% zobowiązań). Warto odnotować, że sytuacja nie powróciła jednak do stanu z 2008 roku.

W najgorszej sytuacji są przedsiębiorcy: wobec 42% terminowo regulowana jest nie więcej niż połowa należności (w zeszłym kwartale – w takiej sytuacji było 34% respondentów). Zdecydowanie korzystniejsza jest struktura należności firm w sektorze finansowym (analogiczny wskaźnik – 23%) i dostawców usług masowych (20%).

Czy w Pana/i firmie/banku poziom wiarytelności, których termin płatności minął przy najmniej 60 dni temu, jest... ?

Poziom przeterminowanych wiarytelności wciąż jest wyższy w segmencie klientów masowych niż korporacyjnych. Oceny w wyróżnionych grupach wyraźnie zmieniły się w ciągu kwartału: poprawę odnotowano w branży finansowej (korekta spadków z poprzedniego kwartału), pogorszyła się natomiast sytuacja dostawców usług masowych, a także przedsiębiorców – w segmencie klientów korporacyjnych.

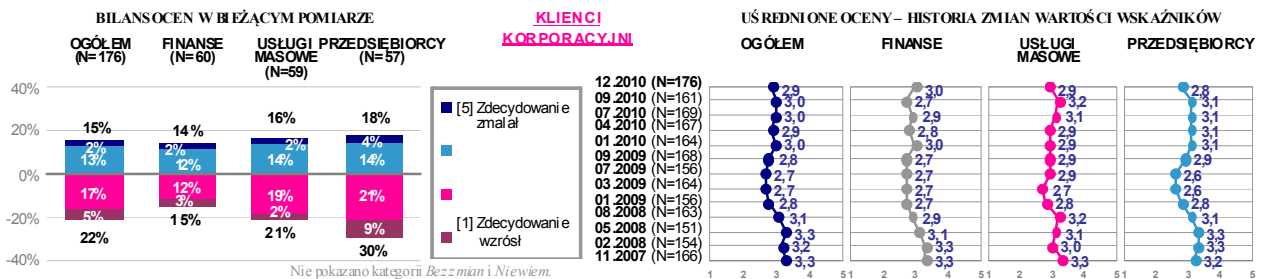
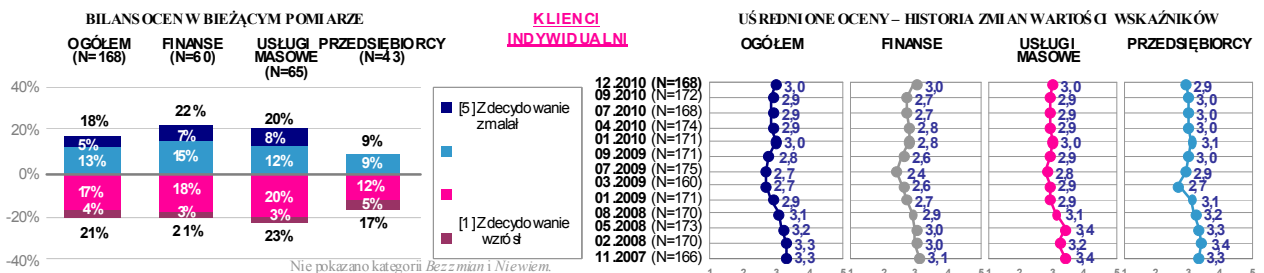
W segmencie klientów indywidualnych przedsiębiorcy mają do czynienia z najmniejszym udziałem przeterminowanych należności w ogólnej strukturze należności: blisko trzy czwarte ocenia ich poziom jako niski, przeciwnego zdania jest przeszło co czwarty respondent. Mniej korzystną strukturę należności mają dostawcy usług finansowych (choć także w tej grupie 60% badanych uważa, że poziom przeterminowanych zobowiązań jest raczej niski). Przeterminowane należności ze strony klientów indywidualnych są wyraźnym problemem dla dostawców usług masowych: ponad połowa ocenia ich udział w ogólnej strukturze należności jako wysoki. Poprawa, którą dostawcy usług masowych odnotowali w zeszłym kwartale, okazała się mniejsza niż oczekiwano, co znalazło odzwierciedlenie w spadku średniej wartości wskaźnika o 0,2 pkt.

Drugi wskaźnik – wprost opisujący zmiany struktury należności na przestrzeni kwartału – okazał się bardziej stabilny. Na jego przykładzie widać korzystne zmiany odnotowane w sektorze finansowym. W subiektywnej ocenie, tempo zmian odsetka przeterminowanych należności wyrównało się w poszczególnych grupach. Najstabilniejsza wydaje się sytuacja przedsiębiorców (trzy czwarte oceniło, że odsetek przeterminowanych należności nie zmienił się w pozostałych branżach tak sytuację oceniło 57% badanych).

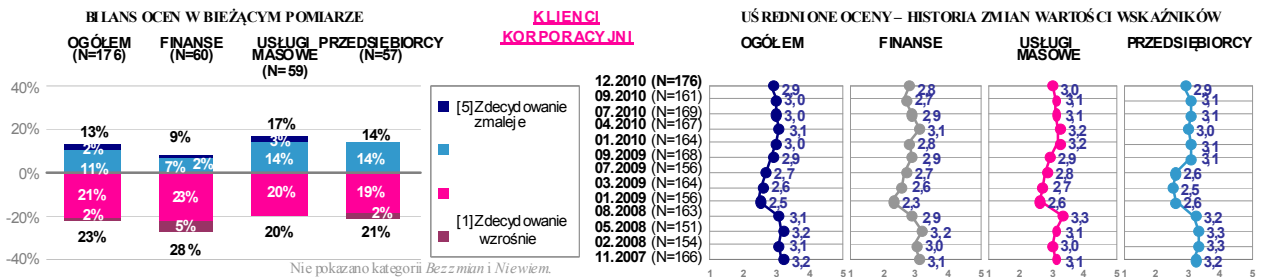
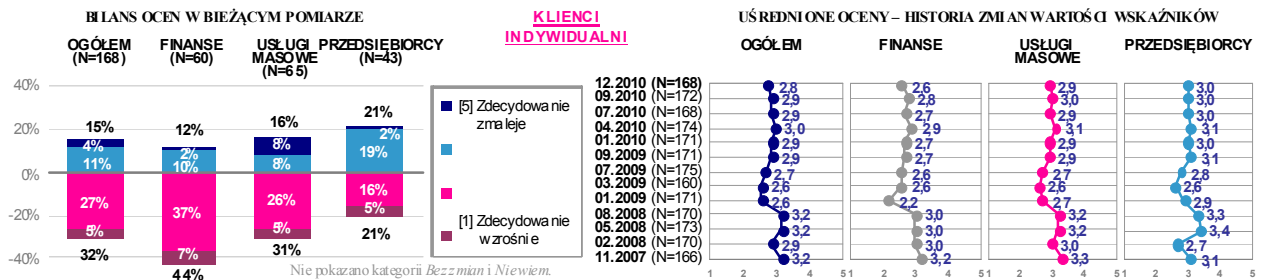
W segmencie klientów instytucjonalnych oceny kształtowały się inaczej: najlepiej sytuację ocenili przedstawiciele branży finansowej (wyraźne odbicie po spadkach odnotowanych w zeszłym kwartale) – obecnie ponad trzy czwarte ocenia poziom przeterminowanych należności jako relatywnie niski. Wzrost odsetka należności, których termin spłaty minął przeszło dwa miesiące wcześniej, odnotowali natomiast dostawcy usług masowych oraz przedsiębiorcy (spadek średniej wartości oceny o, odpowiednio, 0,1 i 0,2 punktu): obecnie blisko dwie trzecie respondentów w tych branżach ocenia poziom przeterminowanych należności jako niski, przeciwnego zdania jest, odpowiednio, przeszło jedna czwarta i jedna trzecia badanych.

Te zmiany potwierdza ocena dynamiki zjawiska: poprawę sytuacji, czyli zmniejszenie odsetka przeterminowanych należności w ogólnej strukturze, odnotują przedstawiciele sektora finansowego (wzrost średniej wartości wskaźnika o 0,3 punktu), zaś pogorszenie – przedsiębiorcy i dostawcy usług masowych (spadek wartości wskaźnika o 0,3 punktu).

Czy, Pan/i zdaniem, poziom wiarytelności, których termin płatności minął przynajmniej 60 dni temu, w ciągu ostatnich trzech miesięcy... ?

Czy przewiduje Pan/i, że poziom wiarytelności, których termin płatności mija w okresie 60 dni, w ciągu następnych trzech miesięcy... ?

Dostawcy usług masowych przewidują, że odsetek przeterminowanych należności nieznacznie wzrośnie w ich wypadku, w grupie przedsiębiorców zmiany *in minus* mogą nastąpić w segmencie klientów korporacyjnych, natomiast sektor finansowy przewiduje nie wielką poprawę sytuacji w odniesieniu do klientów korporacyjnych i wzrost zadłużenia klientów indywidualnych.

W segmencie klientów indywidualnych bilans przewidywanych zmian jest relatywnie korzystny w odniesieniu do przedsiębiorców, co w tym wypadku oznacza stabilność sytuacji (odsetek ocen pozytywnych równowagi odsetek przewidywanych negatywnych). Mniej korzystnie bilans rysuje się w grupie dostawców usług masowych: blisko co trzeci spodziewa się wzrostu, 16% – spadek odsetka przeterminowanych należności. Wyraźnego zwiększenia udziału przeterminowanych należności w ogólnej strukturze spodziewają się natomiast przedstawiciele sektora finansowego: pogorszenie sytuacji przewiduje 44% badanych, poprawę – 12%; oznacza to pogorszenie prognoz w porównaniu z sytuacją z września 2010 roku (spadek średniej wartości wskaźnika o 0,2 punktu).

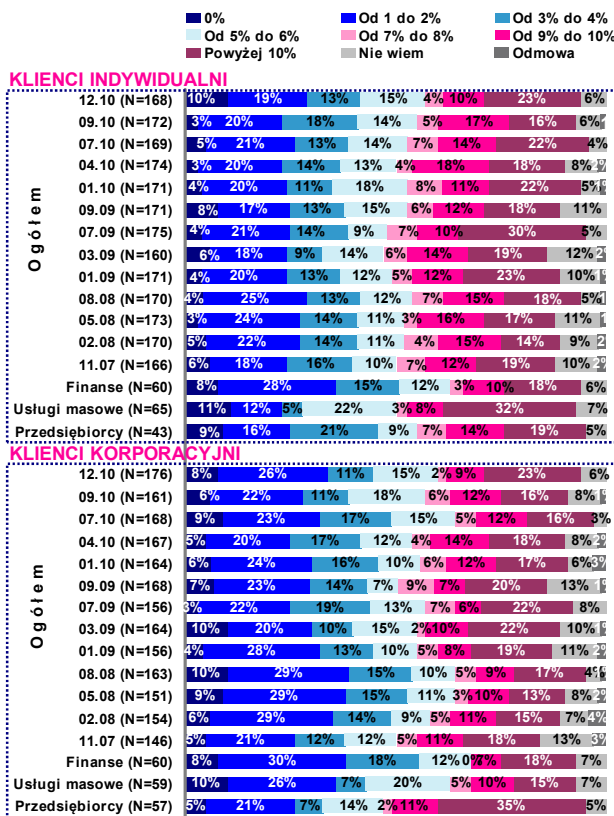
W segmencie klientów korporacyjnych wzrostu poziomu przeterminowanych wiarytelności w nadchodzącym kwartale spodziewają się przedsiębiorcy i dostawcy usług masowych (średnie oceny spadły w tych grupach o, odpowiednio, 0,2 i 0,1 punktu). W porównaniu z sytuacją sprzed kwartału nieco poprawiły się natomiast prognozy finansistów (wzrost o 0,1 punktu), jednak wciąż ogólna sytuacja rysuje się w tej grupie gorzej niż w pozostałych branżach: poprawy oczekuje mniej niż co dziesiąty badany (wśród przedsiębiorców – 14%, w grupie dostawców usług masowych – 17%).

Czy zdarzyło się, że w okresie ostatnich trzech miesięcy w celu odzyskania wierzytelności Pana/i firma/bank podejmował/-a działania, takie jak:... ?

Dane w %	11.07	02.08	05.08	08.08	31.08	03.09	07.09	09.09	01.10	04.10	07.10	09.10	12.10
Listowne wezwanie do zapłaty wierzytelności	93	93	94	93	96	96	95	97	97	98	96	98	97
Bezpośredni kontakt z dłużnikiem	85	88	92	85	91	91	85	83	89	90	90	91	88
Telefoniczne wezwanie do zapłaty wierzytelności	87	83	87	84	91	89	89	84	84	89	93	94	89
Skorzystanie z usług komornika	51	44	53	58	55	55	55	66	64	62	62	64	68
Wymówienie umowy z powodu zaległości w płatnościach	61	43	45	48	50	46	46	50	53	50	53	54	60
Skorzystanie z usług firmy windykacyjnej	29	19	26	23	14	19	17	14	21	29	21	20	24
Podanie dłużnika do Biura Informacji Gospodarczej	18	7	13	10	13	8	15	10	17	18	8	13	15
Sprzedaż należności	15	13	10	12	11	14	12	9	11	11	9	13	16
Podjęcie innych działań prawnych	59	55	48	54	51	62	58	56	58	55	47	59	68

Ogółem (N=200)
Finanse (N=70)
Usługi masowe (N=70)
Przedsiębiorcy (N=60)

Poziom wierzytelności, których termin płatności minął przynajmniej 60 dni temu, w stosunku do ogółu wierzytelności wynosi...

Sposoby radzenia sobie z przeterminowanymi należnościami

Firm stosują sprawdzone sposoby radzenia sobie z nierzetelnymi kontrahentami. **Najczęściej korzystają z listownego wezwania do zapłaty** wierzytelności. W okresie ostatnich trzech miesięcy taką metodą odzyskiwania zaległych wierzytelności posłużyło się 97% badanych. Często stosowanym sposobem jest także **monitowanie klientów o zwrot należności drogą kontaktu bezpośredniego lub telefonicznego** – tymi metodami posługuje się blisko 9 na 10 podmiotów. Przeszło dwie trzecie respondentów korzysta z usług komornika (68%), nieco mniej – wymawia umowy nierzetelnym partnerom (60%). Są to metody stosowane najczęściej przez firmy z sektora finansowego i dostawców usług masowych, jednak warto zauważyć **rosnącą skłonność przedsiębiorców do korzystania z usług komorników**: na początku 2010 roku z tej metody odzyskiwania należności korzystał co trzeci przedsiębiorca, pod koniec roku – już prawie co drugi (45%). Z usług firmy windykacyjnej korzysta przeszło co trzecia badana firma, natomiast na podanie dłużnika do BIG decyduje się co piąty respondent. Firmy coraz częściej stosują także inne metody radzenia sobie z nierzetelnymi kontrahentami.

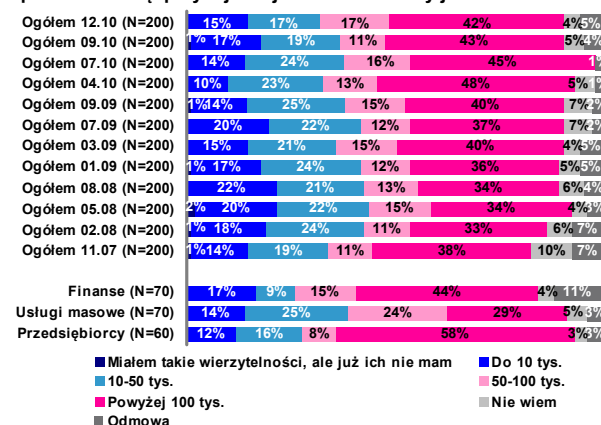
Poziom zadłużenia

W segmencie klientów indywidualnych zmiany struktury wierzytelności w porównaniu z poprzednim kwartałem są niejednoznaczne. Z jednej strony wzrósł odsetek firm, w których takowych w ogóle nie ma (z 3% do 10%), z drugiej – coraz więcej firm ma do czynienia z sytuacją, w której przeterminowane należności przekraczają 10% ogólnych należności (wzrost z 16% do 23%). Na korzyść można jednak zaliczyć spadek udziału firm, w których przeterminowane należności stanowią 7-10% ogółu (spadek z 22% do 14%). Ta różnokierunkowość zmian („pogrubienie się ogonów”) sugeruje, że część nierzetelnych kontrahentów zaczęła wywiązywać się ze swoich zobowiązań, ale równocześnie uregulowanie pewnej części zadłużenia oddala się coraz bardziej.

Największy odsetek przeterminowanych wierzytelności odnotowano w wypadku dostawców usług masowych: już w co trzecim przypadku ich poziom przekracza 10% (w zeszłym kwartale z taką sytuacją miała do czynienia co czwarta firma w sektorze). W przypadku sektora finansów i przedsiębiorców analogiczny wskaźnik ma wartość blisko 20 punktów procentowych i jest tym samym dwa razy większy niż przed trzema miesiącami.

W segmencie klientów korporacyjnych sytuacja kształtuje się podobnie jak w powyższym wypadku, tzn. wzrost zarówno odsetek firm z najmniejszym udziałem przeterminowanych należności (w zeszłym kwartale 28% podmiotów miała w strukturze należności nie więcej niż 2% przeterminowanych długów, obecnie – 34%), jak i tych, w których przeszło 10% należności winno być spłaconych przeszło dwa miesiące wcześniej (wzrost z 16% do 23%).

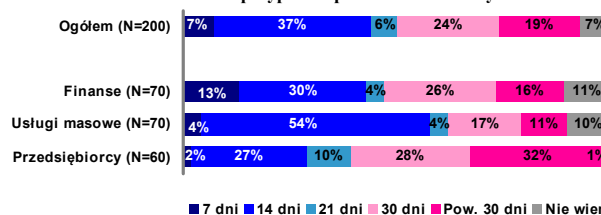
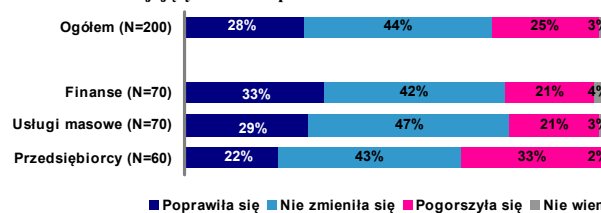
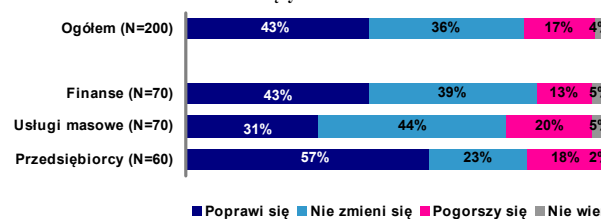
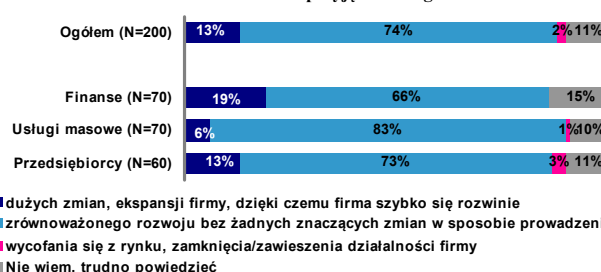
Najmniejszy problem z przeterminowanymi wierzytelnościami mają dostawcy usług masowych i finansowych, natomiast największy – przedsiębiorcy (przeszło jedna trzecia ma przynajmniej 10% przeterminowanych należności).

Proszę podać szacunkowy poziom wierzitelności, których termin płatności minął przynajmniej 60 dni temu. Czy jest to kwota ... ?

Wartość wierzitelności

Struktura wartości przeterminowanych należności nieco pogorszyła się w porównaniu z wrześniem 2010 roku: w zeszłym kwartale 37% firm miało należności o wartości nie większej niż 50 tys. zł, obecnie odsetek ten spadł do 32%. Można przypuszczać, że w części firm owe nieuregulowane należności skumulowały się: odsetek podmiotów z należnościami o wartości 50-100 tys. zł zwiększył się o 6 punktów. Wciąż znaczący odsetek firm ma do czynienia z przeterminowanymi należnościami przekraczającymi poziom 100 tys. (42%), choć należy zauważyć, że jest on niższy niż w kwietniu 2010 roku. Najmniej obciążeni wierzitelnościami o wysokiej wartości są dostawcy usług masowych (mniej niż co trzecia firma boryka się z należnościami o wartości przekraczającej 100 tys. zł), najbardziej – przedsiębiorcy i firmy w sektorze finansowym (analogicznym wskaźnik przyjmuje wartość, odpowiednio, 58% i 44%).

Pytania dodatkowe
Okres odroczenia płatności

Przedsiębiorcy udzielają kredytu kupieckiego na najdłuższy czas: przeszło co czwarta firma stosuje termin 30 dni, w co trzecim przypadku płatność odracza się na okres przekraczający miesiąc. W sektorze finansowym najpopularniejsze jest odroczenie kontrahentom płatności na okres dwóch tygodni (30%) lub miesiąca (26%). Najbardziej restrykcyjni są pod tym względem dostawcy usług masowych – w przypadku przeszło połowy firm można liczyć na odroczenie płatności co najwyżej na dwa tygodnie.

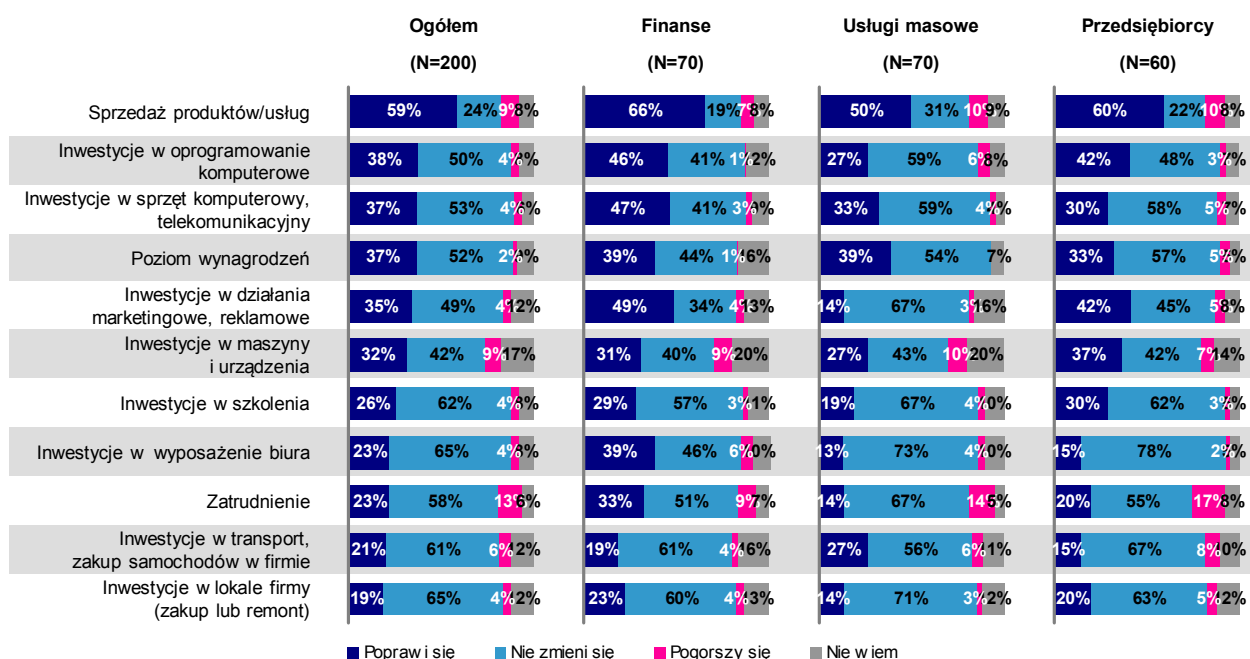
Jakie standardowe terminy płatności stosuje się w Pana/-i firmie w przypadku płatności odroczonej?

Jak zmieniła się sytuacja Pana/-i firmy w mijającym roku w porównaniu z 2009 rokiem?

Czy przewiduje Pan/-i, że sytuacja Pana/-i firmy w nadchodzącym 2011 roku... ?

Czy w Pana/-i przedsiębiorstwie w 2011 roku zostanie przyjęta strategia... ?

Sytuacja firmy w 2010 roku

Najgorzej swoją sytuację w 2010 roku oceniają przedsiębiorcy: co trzeci uważa, że sytuacja firmy pogorszyła się w 2010 roku w porównaniu z wcześniejszym okresem. W sektorze finansowym i wśród dostawców usług masowych podobnego zdania jest co piąty respondent. Co trzecia firma świadcząca usługi finansowe oceniła swoją sytuację jako lepszą niż w 2010 roku, wśród dostawców usług masowych podobnie kierunek zmian ocenia 29% podmiotów, a wśród przedsiębiorców – 22%.

Przewidywania na 2011 rok

Jednocześnie to przedsiębiorcy spodziewają się największej poprawy w nadchodzącym roku: ponad połowa ocenia, że sytuacja firmy poprawi się, a tylko 18% oczekuje pogorszenia warunków w porównaniu z obecnym rokiem. Także w pozostałych sektorach nastroje są raczej pozytywne: poprawy sytuacji oczekuje 43% finansistów i 31% dostawców usług masowych, zaś pogorszenia, odpowiednio, 13% i 20%.

Większość podmiotów (średnio, trzy czwarte) nie planuje jednak wprowadzania znaczących zmian w sposobie funkcjonowania. Zaledwie margines ogółu planuje wycofanie się z rynku. Największe plany rozwinięcia działalności mają przedstawiciele sektora finansowego (19%) i przedsiębiorcy (13%); ekspansję firmy planuje także 6% dostawców usług masowych. Co znaczące, przeszło jedna na dziesięć firm nie potrafi nawet w przybliżeniu określić kierunku, w którym będzie się poruszać w nadchodzącym roku (margines niepewności znajduje się największy w sektorze usług finansowych).

Czy w Pana/i ocenie w nadchodzącym 2011 roku w Pana/i firmie... ?

Plany na 2011 rok

Ponad połowa firm planuje w nadchodzącym roku zwiększenie sprzedaży produktów i/lub usług. Na większe działania inwestycyjne zdecyduje się, średnio rzecz biorąc, co trzecia firma, przy czym najczęściej będzie to zakup oprogramowania lub sprzętu komputerowego, podjęcie działań reklamowych lub inwestycja w maszyny i urządzenia. Co trzecia firma planuje zwiększenie poziomu wynagrodzeń pracowników, blisko co czwarta – zwiększenie zatrudnienia. Co czwarta firma przewiduje także intensywniejsze podnoszenie kwalifikacji pracowników. Najrzadziej firmy planują zakup nowych środków transportu i inwestycje lokalowe (co piąta).

Blisko dwie trzecie firm z sektora finansowego zamierza zwiększyć sprzedaż w nadchodzącym roku. To także one najczęściej planują większy zakres różnego rodzaju inwestycji. Blisko połowa z nich zmierza więcej zainwestować w sprzęt i oprogramowanie komputerowe oraz podjąć intensywniejsze działania marketingowe. Przeszło co trzecia planuje doposażyć biuro/-a. W co trzeciej myśli się o zwiększeniu zatrudnienia. To także firmy z tego sektora najczęściej zainwestują w bazę lokalową (23%).

W porównaniu z planami firm z sektora finansowego przedsiębiorcy zdecydowanie częściej będą inwestować w maszyny i urządzenia (37%). Najmniej spośród wszystkich branż interesuje ich natomiast inwestowanie w sprzęt komputerowy i telekomunikacyjny (30%) oraz w rozwijanie zaplecza logistycznego (15%). Tylko co trzeci przedsiębiorca planuje zwiększyć poziom wynagrodzenia pracowników (w pozostałych branżach takie plany ma 39% podmiotów).

Najmniej aktywność na najbliższy rok planują dostawcy usług masowych. Tylko co czwarty więcej niż w 2010 roku zainwestuje w oprogramowanie komputerowe. Najrzadziej spośród wyróżnionych grupa zamierzają zwiększyć poziom zatrudnienia (14%) czy zainwestować w podnoszenia kwalifikacji pracowników (19%).

Informacja o badaniu. Zatory płatnicze oraz zaległe i stracone zobowiązania są ważnym zagadnieniem życia gospodarczego i społecznego. Daleko idące konsekwencje zjawiska zaległych płatności w obrocie gospodarczym zrodziły potrzebę monitorowania jego rozmiarów i zmian w czasie. Odpowiedzią na wskazany problem jest zapoczątkowany w listopadzie 2007 r. regularne śledzenie zmian poziomu bezpieczeństwa w obrocie gospodarczym. Inicjatorami projektu są: Związek Banków Polskich, InfoMonitor, Biuro Informacji Kredytowej oraz TNS Pentor. Niniejszy komunikat prezentuje wyniki trzynastego pomiaru. Podstawowym wskaźnikiem prezentującym poziom oraz zmiany badanego zjawiska jest wskaźnik BIG.

Badanie przeprowadzono od 16.12.2010 do 03.01.2011 z pracownikami trzech sektorów. Zrealizowano 200 efektywnych wywiadów w grupach: dostawców usług finansowych, którzy stanowili 35% próby (banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-rozliczeniowe, ubezpieczyciele, firmy wydające różne karty kredytowe, firmy leasingowe, firmy zajmujące się wykupywaniem długów i faktoringiem, spółki udzielające pożyczek), dostawców usług masowych – 35% próby (spółdzielnie lub wspólnoty mieszkaniowe, dostawcy energii elektrycznej, wodociągi, dostawcy innych usług komunalnych, dostawcy gazu, dostawcy telewizji satelitarnej lub kablowej, przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej, operatorzy telekomunikacji) i w grupie przedsiębiorców – 30%. Posłużono się metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI). Respondentami były osoby odpowiedzialne za finanse firm.